

Sygn. akt V CSK 743/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku J. M. i J. M.1.przy uczestnictwie A. D., A. D.1, I. W.,
M. W. i Gminy Poczesna
o ustanowienie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Częstochowie
z dnia 11 czerwca 2014 r., sygn. akt VI Ca 302/14,

1/ odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2/ przyznaje adwokatowi M. Ł. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w Częstochowie kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt)
podlegającą podwyższeniu o podatek od towarów i usług (VAT)
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
wnioskodawcom w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Częstochowie zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 10 grudnia 2013 r. w ten sposób, że oddalił wniosek o ustanowienie służebności drogi koniecznej.

Wnioskodawcy w skardze kasacyjnej powołali podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Występowanie istotnego zagadnienia prawnego połączyli z potrzebą wyjaśnienia, czy w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej, w sytuacji, gdy nieruchomości ma ustanowioną taką służebność, sąd powinien z urzędu ustalić, czy ta dotychczasowa służebność spełnia swoją funkcję i czy nie wygasła z mocy prawa, zgodnie z art. 293 § 1 k.c., a zatem, czy kognicja sądu obejmuje badanie przesłanek z art. 293 § 1 k.c. Ponadto konieczne było określenie zakresu oceny prawnej dokonywanej przez sąd w ramach art. 145 k.c. i wskazania, czy sąd powinien badać, czy służebność drogi koniecznej nie powstała z mocy prawa na skutek zasiedzenia, zgodnie z art. 292 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być spełnione jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Wskazanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia tego istotnego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazaniem, że jest ono nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych, podobnych

spraw. Do Sądu Najwyższego należy ocena, czy twierdzenie skarżącego obejmuje takie właśnie zagadnienie i czy jest ono na tyle istotne, że skarga wymaga rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.).

Sformułowane przez skarżącą wątpliwości nie odpowiadają przesłankom przewidzianym w orzecznictwie Sądu Najwyższego dla rozumienia przesłanki istotnego zagadnienia prawnego. Skarżący nie podali na czym polega istotność i nowość problematyki zakresu kognicji sądu rozpoznającego sprawę o ustanowienie służebności drogi koniecznej. Utrwalone zostały w orzecznictwie sądowym przesłanki, które spełnić powinna osoba domagająca się korzystania z nieruchomości stanowiącej własność innej osoby. Nie ma zatem podstaw do uznania, że poruszona problematyka ma charakter zagadnienia prawnego. Podane argumenty stanowią w istocie wątpliwości związane ze stosowaniem prawa w okolicznościach tej sprawy i zmierzają do poddania kontroli tego konkretnego orzeczenia. Pozostaje to w sprzeczności z zadaniami przewidzianymi dla skargi kasacyjnej oraz instytucji przesądu.

Powołanie się na przesłankę potrzeby dokonania wykładni przepisów prawnych, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., obligowało skarżących do wskazania przepisu, który wymagałyby takiej wykładni, ponieważ dotychczas do tego nie doszło albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.), jak też wyjaśnienia na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem tego przepisu oraz przedstawienia, że wątpliwości te mają poważny i rzeczywisty charakter, nie zaś zwykłe zastrzeżenia, które

wyłaniają się w każdym procesie stosowania prawa. Jeśli na tle stosowania tych przepisów powstały już rozbieżności w orzecznictwie na skarżącym spoczywa obowiązek ich przedstawienia.

Nie ma podstaw do uznania, że podniesione przez skarżących kwestie budzą poważne wątpliwości. Nie zostały przedstawione w skardze kasacyjnej argumenty, które przekonałyby do podejmowania przez sąd z urzędu problematyki uprawnień wnioskodawców, a zwłaszcza twierdzeń, które powinni zgłosić dla uzyskania dochodzonego uprawnienia.

W postępowaniu przed Sądem Okręgowym nie doszło do nieważności, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcom z urzędu wynika z § 8 pkt 3 w związku z § 13 ust 4 pkt 2 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst Dz.U. z 2013 r., poz. 461).